

อำนาจศาลฎีกาในการปฏิเสธคดีอาญาซึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย

นางสาวอิสริย์ แจ่มจันทร์วงษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE POWER OF THE SUPREME COURT IN REJECTING CRIMINAL APPEALS
WHICH DO NOT WARRANT ITS ATTENTION

Miss Isaree Chamchantarawong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws Program in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2009

Copyright of Chulalongkorn University

520373

หัวข้อวิทยานิพนธ์

อำนาจศาลฎีกาในการปฏิเสธคดีอาญาซึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย

โดย

นางสาวอิสริย์ แจ่มจันทร์วงษ์

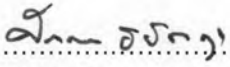
สาขาวิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

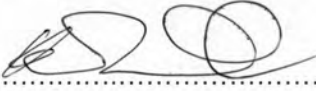
รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ

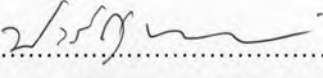
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

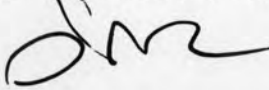

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ รัตนกุล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ (พิเศษ) พรเพชร วิชิตชลชัย)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริณา ศรีวินิชย์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ (พิเศษ) วิชัย อริยะนันท์ทกะ)

5086052234 : MAJOR LAWS

KEYWORDS : POWER / SUPREME COURT / REJECTING / CRIMINAL APPEALS / WARRANT / ATTENTION

ISAREE CHAMCHANTARAWONG : THE POWER OF THE SUPREME COURT IN REJECTING CRIMINAL APPEALS WHICH DO NOT WARRANT ITS ATTENTION. THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF. APIRAT PETCHSIRI,Ph.D., 158 pp.

This thesis demonstrates that appeal to the Supreme Court of Thailand is an appeal of rights which allows parties in a lawsuit to file for appellate review without restriction. As a result, there are far more several appeals brought to the Supreme Court than the court can handle. Therefore it is imperative that some forms of screening process be initiated before appellate cases may be taken up by the Supreme Court. The screening process is legitimate because Paragraph two of Section 219 of the Constitution of Thailand empowers the Supreme Court to reject appeal of facts or laws which is immaterial in accordance with the stipulated Supreme Court Rules of Procedure enacted by the Council of Supreme Court Justices.

This study finds that the Supreme Court of, for example, United States of America and Germany use a discretionary appeal system to accept cases of the question of law. The thesis proposes that a refusal of the question of law or the question of fact which are made on appeal but not essential for consideration requires a clearly-defined criteria and process up to widely-accepted standards. This would lead to reduce jurisdiction times and numbers of appeal to the Supreme Court of Thailand without interrupting rights of person in comprehensive access to justice.

Field of Study : ..... Laws ..... Student's Signature *Isaree C.*
Academic Year : ..... 2009 ..... Advisor's Signature *A.P.*

อิสรีย์ แจ่มจันทร์วงษ์ : อำนาจศาลฎีกาในการปฏิเสธคดีอาญาซึ่งไม่เป็นสาระอันควร
 ได้รับการวินิจฉัย. (THE POWER OF THE SUPREME COURT IN REJECTING
 CRIMINAL APPEALS WHICH DO NOT WARRANT ITS ATTENTION) อ.ที่ปรึกษา
 วิทยานิพนธ์หลัก : รศ.ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ, 158 หน้า.

จากการศึกษาจะเห็นได้ว่า การที่ระบบฎีกาของไทยเป็นระบบสิทธินั้น เป็นการเปิดโอกาส
 ให้คู่ความฎีกาได้อย่างกว้างขวาง ทำให้ปริมาณคดีในศาลฎีกามีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว
 ไม่ได้สัดส่วนกับปริมาณคดีที่ศาลฎีกาพิจารณาแล้วเสร็จ นักวิชาการและฝ่ายปฏิบัติ
 ในกระบวนการยุติธรรมเห็นว่าจะต้องมีการคัดกรองคดีเพื่อให้ศาลฎีกาพิจารณาพิพากษาเฉพาะ
 คดีที่มีความสำคัญเท่านั้น ดังนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 จึงได้วาง
 หลักการใหม่ในบทบัญญัติมาตรา 219 วรรคสอง ให้ศาลฎีกามีอำนาจไม่รับคดีหากเห็นว่า
 ข้อกฎหมายหรือข้อเท็จจริงที่อุทธรณ์หรือฎีกานั้นจะไม่เป็นสาระอันควรแก่การพิจารณา
 โดยหลักเกณฑ์และกระบวนการให้เป็นไปตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากำหนด

จากการศึกษาพบว่า ในต่างประเทศใช้ระบบดุลพินิจในการเลือกรับพิจารณาคดี
 ในศาลฎีกาเช่นกันแต่เฉพาะในปัญหาข้อกฎหมายเท่านั้น อันเป็นไปตามหลักการของระบบฎีกา
 แบบอนุญาต วิทยานิพนธ์นี้เสนอแนวคิดว่าการวินิจฉัยว่าข้อกฎหมายหรือข้อเท็จจริงที่อุทธรณ์
 หรือฎีกาใดไม่เป็นสาระอันควรแก่การพิจารณานั้นเป็นเรื่องการใช้ดุลพินิจต้องมีหลักเกณฑ์
 และกระบวนการชัดเจนเป็นมาตรฐานกลาง เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไป
 ด้วยความรวดเร็วและลดปริมาณคดีค้างในศาลฎีกา โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิทธิ
 และเสรีภาพของประชาชนในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมเป็นสำคัญ

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....ลายมือชื่อนิสิต.....อิสรีย์ แจ่มจันทร์วงษ์
 ปีการศึกษา.....2552.....ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้คงไม่อาจสำเร็จลุล่วงไปได้โดยผู้เขียนเพียงลำพัง หากแต่เกิดจากการสนับสนุนและความช่วยเหลือในทางใดทางหนึ่งจากบุคคลผู้มีพระคุณท่านต่างๆ ซึ่งผู้เขียนซาบซึ้งในพระคุณและขอใช้โอกาสนี้แสดงความขอบคุณทุกๆ ท่านที่เกี่ยวข้องทั้งที่ผู้เขียนได้เอ่ยนามและมีได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ ที่ให้ความกรุณาสละเวลารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้กับผู้เขียน โดยท่านได้ให้ความรู้ คำปรึกษา ข้อคิด และข้อแนะนำอันมีค่ายิ่งตั้งแต่ผู้เขียนเริ่มทำวิทยานิพนธ์ จนสำเร็จเป็นรูปเล่ม โดยสมบูรณ์ ท่านศาสตราจารย์ (พิเศษ) พรเพชร วิชิตชลชัย ที่กรุณาได้รับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ โดยสละเวลาอันมีค่าให้คำแนะนำและข้อคิดที่สำคัญยิ่งต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมถึงท่านศาสตราจารย์ (พิเศษ) วิชัย อริยะนันทกะ และท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริณา ศรีวณิชย์ ที่กรุณาได้รับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ โดยท่านได้สละเวลาอันมีค่าอย่างยิ่งทำการตรวจวิทยานิพนธ์ ให้ความรู้ คำแนะนำ และข้อชี้แนะต่างๆ อันถือเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านวิรัช ชินวินิจกุล และท่านเทพ อิงคสิทธิ์ รวมถึงท่านผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ในศาลฎีกาทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำและข้อมูลที่เป็นประโยชน์ยิ่งต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งขอขอบคุณกำลังแรงและกำลังใจจากเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ทุกท่านที่มีให้กับผู้เขียนเสมอมา ตลอดจนขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ในคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์เป็นรูปเล่มเรียบร้อย

สุดท้ายนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณมารดาของผู้เขียน ผู้ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในชีวิตของผู้เขียน เป็นต้นแบบและแรงบันดาลใจในการศึกษา ทั้งยังส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือผู้เขียนตลอดระยะเวลาการทำวิทยานิพนธ์ หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผิดพลาดประการใดผู้เขียนขอน้อมรับไว้ในโอกาสนี้แต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2.วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
3.สมมุติฐานของการศึกษาวิจัย.....	5
4.ขอบเขตของการวิจัย.....	6
5.วิธีการวิจัย.....	6
6.ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	6
บทที่ 2 แนวความคิดเกี่ยวกับการปฏิเสธคดีอาญาซึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยในศาลฎีกา.....	7
1.แนวความคิดเกี่ยวกับการอุทธรณ์ฎีกาในคดีอาญา.....	7
1.1.ความหมายและความเป็นมาของการอุทธรณ์ฎีกา.....	7
1.2.วัตถุประสงค์ของการอุทธรณ์ฎีกา.....	9
1.3.เหตุผลในการให้สิทธิอุทธรณ์ฎีกา.....	11
1.4.เหตุผลในการจำกัดสิทธิอุทธรณ์ฎีกา.....	15
1.5.ระบบอุทธรณ์ฎีกา.....	19
1.6.การจัดรูปแบบศาลสูงและบทบาทอำนาจหน้าที่ของศาลสูง.....	21
1.7.กระบวนการพิจารณาคดีในศาลสูง.....	25

2.แนวความคิดในการปฏิเสธคดีอาญาซึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ในศาลฎีกาตามกฎหมายไทย.....	28
2.1.อำนาจหน้าที่ของศาลฎีกา.....	28
2.2.กระบวนการพิจารณาคดีในศาลฎีกา.....	31
2.3.วิวัฒนาการของอำนาจศาลฎีกาในการปฏิเสธคดีอาญาซึ่งไม่เป็นสาระ อันควรได้รับการวินิจฉัย.....	33
2.3.1.ตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.....	33
2.3.2.ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.....	39
2.3.3.ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม.....	40
2.3.4.ตามระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา.....	41
3.หลักเกณฑ์และกระบวนการในการปฏิเสธคดีอาญาซึ่งไม่เป็นสาระอันควร ได้รับการวินิจฉัยในศาลฎีกาตามกฎหมายไทย.....	43
3.1.หลักเกณฑ์ในการปฏิเสธคดีอาญาซึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการ วินิจฉัย.....	42
3.2.กระบวนการในการปฏิเสธคดีอาญาซึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการ วินิจฉัย.....	45
บทที่ 3 อำนาจศาลสูงสุดในการเลือกรับคดีเพื่อพิจารณาพิพากษาของ ประเทศตามระบบคอมมอนลอว์และระบบซีวิลลอว์.....	50
1.ประเทศตามระบบคอมมอนลอว์ : ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	50
1.1.โครงสร้างศาลของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	51
1.2.การพิจารณาพิพากษาคดีในศาลสูงสุดของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	60
1.2.1.ศาลสูงสุดของสหรัฐ.....	60
1.2.2.ศาลสูงสุดของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย.....	63
1.3.หลักเกณฑ์และกระบวนการในการเลือกรับคดีเพื่อพิจารณาพิพากษา ในศาลสูงสุดของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	66
1.3.1.ศาลสูงสุดของสหรัฐ.....	66
1.3.1.1.หลักเกณฑ์ในการเลือกรับคดีเพื่อพิจารณาพิพากษา..	66

1.3.1.2.กระบวนการในการเลือกรับคดีเพื่อพิจารณา พิพากษา.....	68
1.3.2.ศาลสูงสุดของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย.....	72
1.3.2.1.หลักเกณฑ์ในการเลือกรับคดีเพื่อพิจารณาพิพากษา...	72
1.3.2.2.กระบวนการในการเลือกรับคดีเพื่อพิจารณาพิพากษา.	73
2.ประเทศตามระบบซีวิลลอว์ : ประเทศเยอรมนี.....	75
2.1.โครงสร้างศาลยุติธรรมของประเทศเยอรมนี.....	78
2.2.การพิจารณาพิพากษาคดีชั้นอุทธรณ์ของศาลยุติธรรมประเทศเยอรมนี.....	83
2.3.หลักเกณฑ์ในการเลือกรับคดีเพื่อพิจารณาพิพากษา.....	85
บทที่ 4 วิเคราะห์การปฏิเสธคดีอาญาซึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยใน ศาลฎีกาของประเทศไทย.....	95
1.อำนาจศาลฎีกาในการออกระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาว่าด้วยการไม่รับ คดีซึ่งข้อกฎหมายหรือข้อเท็จจริงที่อุทธรณ์หรือฎีกาจะไม่เป็นสาระอันควรแก่ การพิจารณาไว้พิจารณาพิพากษา พ.ศ.2551.....	95
2.วิเคราะห์หลักเกณฑ์ตามระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาว่าด้วยการไม่รับคดี ซึ่งข้อกฎหมายหรือข้อเท็จจริงที่อุทธรณ์หรือฎีกาจะไม่เป็นสาระอันควรแก่การ พิจารณาไว้พิพากษาพิพากษา พ.ศ.2551.....	100
2.1.วันที่ระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาฯ มีผลใช้บังคับ.....	100
2.2.การออกคำสั่งไม่รับคดีไว้พิจารณาพิพากษา.....	103
2.3.ขอบเขตของข้อกฎหมายหรือข้อเท็จจริงที่อุทธรณ์หรือ ฎีกาจะไม่เป็นสาระอันควรแก่การพิจารณา.....	103
2.4.การกำหนดองค์คณะวินิจฉัย.....	114
3.ข้อพิจารณาถึงสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในการเข้าถึงกระบวนการ ยุติธรรมอันเนื่องมาจากการบังคับใช้ระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา.....	116

	หน้า
3.1.สิทธิในการได้รับการพิจารณาคดีสามชั้นศาล.....	116
3.2.สิทธิในการได้รับการพิจารณาคดีที่ถูกต้อง เป็นธรรม.....	122
3.3.สิทธิของคู่ความในการได้รับการเยียวยาความเสียหายจากกระบวนการยุติธรรม.....	122
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	127
1.บทสรุป.....	127
2.ข้อเสนอแนะ.....	129
รายการอ้างอิง.....	133
ภาคผนวก.....	140
ภาคผนวก ก รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 219	141
ภาคผนวก ข พระธรรมนูญศาลยุติธรรม พ.ศ.2543 มาตรา 23.....	142
ภาคผนวก ค ระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาว่าด้วยการไม่รับคดีซึ่งข้อกฎหมายหรือข้อเท็จจริงที่อุทธรณ์หรือฎีกาจะไม่ใช่สาระอันควรแก่การพิจารณาไว้พิจารณาพิพากษา พ.ศ.2551.....	143
ภาคผนวก ง คำสั่งศาลฎีกาที่ 22/2551 เรื่อง การไม่รับคดีซึ่งข้อกฎหมายหรือข้อเท็จจริงที่อุทธรณ์หรือฎีกาจะไม่ใช่สาระอันควรแก่การพิจารณาไว้พิจารณาพิพากษา.....	145
ภาคผนวก จ แบบพิมพ์บันทึกความเห็นการไม่รับคดีซึ่งข้ออุทธรณ์หรือฎีกาไม่ใช่สาระอันควรแก่การพิจารณา.....	148
ภาคผนวก ฉ แบบพิมพ์ร่างคำสั่งไม่รับคดีซึ่งอุทธรณ์หรือฎีกาไม่ใช่สาระ.....	149
ภาคผนวก ช แผนภาพแสดงกระบวนการการปฏิบัติงานตามคำสั่งศาลฎีกากรณีไม่เข้ามาตรา 219 วรรคสอง.....	154
ภาคผนวก ซ แผนภาพแสดงกระบวนการการปฏิบัติงานตามคำสั่งศาลฎีกากรณีเข้ามาตรา 219 วรรคสอง.....	155

ภาคผนวก ฉ โครงสร้างศาลยุติธรรมของไทยก่อนการบังคับใช้รัฐธรรมนูญฯ มาตรา 219 วรรคสอง.....	156
ภาคผนวก ข โครงสร้างศาลยุติธรรมของไทยหลังการบังคับใช้รัฐธรรมนูญฯ มาตรา 219 วรรคสอง.....	157
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	158

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สถิติคดีของศาลฎีกา (พ.ศ.2541- 2550).....	3
2	เปรียบเทียบหลักเกณฑ์การปฏิเสธไม่รับคดี/หลักเกณฑ์การเลือกรับคดี ของไทย และต่างประเทศ.....	87
3	สถิติคดีที่ศาลฎีกามีคำสั่งไม่รับคดีที่ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย.....	119
4	เปรียบเทียบสถิติคดีอาญาแล้วเสร็จกับคดีอาญาที่ไม่เป็นสาระอันควรได้รับ การวินิจฉัยในศาลฎีกา.....	120

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	โครงสร้างศาลของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	54
2	โครงสร้างศาลของประเทศเยอรมนี.....	79